Kerstmis 1917

Voor de vierde maal tijdens dezen oorlog zal de kerstboodschap van „Vrede op aarde", dat de bronzen monden der klokken weldra over heel de christenwereld zullen doen galmen, overstemd worden door het gedonder der kanonnen en het wapengeweld der strijdende volkeren; zal dit verheven feest van Vrede en Vergevensgezindheid staan in het teeken van vijandschap en haat.

„Vrede op Aarde", het klinkt thans zoo velen, die aan de Liefde en het Recht zoo gaarne het hoogste gezag in den gang der wereldsche zaken zagen toegekend, bijna als een bespotting, als een bijtende hoon in de ooren. En, ja, waar ook zullen we thans onze oogen wenden om te ontwaren den Vrede, de Liefde of het Recht?

Is het niet, of ze voor eeuwig zijn ondergegaan in dezen door de menschheid-zelve opgeroepen droom van bloed en rampzaligheid? En is het niet begrijpelijk, dat niet alleen de zwakken van geest, doch ook de sterkeren zich deze vraag zullen stellen, nu wederom de Kerstlichten een nòg grooter, nòg bloediger slagveld beschijnen, nòg meerdere volkeren zich aan den haat en de verblinding hebben overgegeven?

En dat zij zich afvragen in hoeverre hun gevoelens van hoop en vertrouwen in de toekomst, ongeschokt zijn gebleven in de botsing met de zoo wreede en harde werkelijkheid?

En is het ook niet begrijpelijk, dat velen onder het overdenken van deze vragen zich moedeloos zullen voelen en zonder vertrouwen in wat nog volgen zal?

Toch, voor hen, die moedeloos worden, is er dit eene om te overdenken: de geschiedenis der menschheid is een onafgebroken worsteling tusschen liefde en haat, tusschen recht en geweld. Maar hoe wreed de strijd soms ook was, hoe vaak de liefde en het recht ook hun ondergang nabij schenen in de voorbije eeuwen, toch bleven zij op den duur overwinnaar in den strijd met het brute geweld en de macht, omdat de gloeiende zon van de liefde zelfs het hardste staal van het geweld zal doen buigen.

En we weten het allen — schijnen de teekenen er niet reeds op te wijzen? — dat deze bange droom, waarin de menschheid thans verzonken ligt, eens zal vervagen, dat eens geboren zal worden een nieuwe tijd, die beter zal wezen, dan dien wij thans beleven, waarin ruimer plaats zal wezen voor onze idealen, en hechtere grond om op voort te bouwen. Want niets is bestendig, en dus ook het lijden niet, ook niet de verdwazing, waardoor de volkeren thans als met blindheid zijn geslagen. Men zal eens gaan inzien, dat het onrecht was, wat men elkander aandeed, dat men doodde zijn broeder, en niet zijn vijand.

En dan, dan zal de wroeging wellicht groot zijn, die de volkeren kwellen zal, wanneer ze overdenken het lijden en de rampen, die ze hebben gesticht, maar ze zullen ook gelouterd zijn en gereed een nieuwen tijd in te gaan, — een nieuwen tijd, waarin geen plaats meer zal wezen voor den moord op zijn broeder, maar waarin de Liefde heerschen zal.

En die tijd kon niet zonder lijden geboren worden.

***

Kerstfeest.... de tijden zijn er niet naar om feest te vieren.

Maar toch zal er ook voor wanhoop of moedeloosheid in ons hart geen plaats zijn, indien wij ons oog richten, niet op het heden, maar op de toekomst, die beter wezen moèt.

Want we weten, dat de vredeszon rijst, rijst, misschien langzaam, maar toch gestadig door, tot ze eens zal lichten boven de kim en bestralen zal een nieuwe en betere wereld!

De gedachte aan deze nieuwe, betere wereld zij onze Kerstgedachte!

Kerstnacht. — Naar de schilderij van Emile Breton.